

თ მ ა ბ რ ი

1889 წ. № 45 46 ჯ 47. დეკემბრის 15

გზებით ღირს: ერთის წლით—5 მ. ნახევარის წლ., —3 მ. ცალკე ნომერი—15 კ. ხელის-მოწერა და წერილების გამოგზავნა შეიძლება ამ ადრესით: Тифлисъ, книжный магазинъ Чарквіани, Роману Панцхава.

რედაქცია არ კისრულობს წერილებს უკან გავზავნას და მათ შესახებ-მაწერ-მოწერას. გაზეთში დასაბჭებლად გამოგზავნილ წერილებს უნდა ჰქონდესთ მოწერალი, სახელი, გვარი და ადრესი ავტორსა.

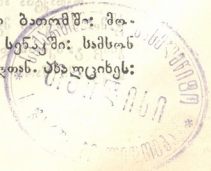
ქართული საკვირთაო გაზეთი

„თმაბრი“

მომავალ 1890 წლის იანვრიდამ გამოვა სრულიად სხვა სახით და სხვა პირთა მონაწილეობით რედაქციაში. აგრეთვე აღთქმული გვაქვს უკეთესთა ქართველთა მწერალთა თანაშრომა ჟურნალში. ჟურნალის უმთავრესი დანიშნულება იქნება, მისცეს წარმატება ჩვენს იმ გვარს ლატერატურას, რომელსაც ექნება სამკვიდრო მნიშვნელობა და ექნება ხასიათი არა მარტო დღიური არამედ მომავლისთვისაც. რედაქციას აგრეთვე, მიღებული აქვს ზომიერება, რომ შესცვალოს და შეაფაროს ჟურნალის პროგრამამ, დროებისა და გარემოების მოთხოვნილებების და გვარად.

ხელის-მოწერა მიიღება ამ ადრესით: Въ Тифлисъ, книжный магазинъ Чарквіани, Роману Панцхава.

ქუთაისში: ძმათა წიკეთელთა წიგნის მაღაზიაში ბათუმში: მისე ნათაქსთან. ბორში: ილია ნატროვეთან. სენაკში: სამსონ ყაიფანთან. ზუგდიდში: დოკტორს ჰუელ იაშვილთან. ახალციხეს: სახლ სააღრეთან.

„ივერია“

გამოვა 1890 წელსაც იმავე პრინციპით, როგორც აქამდე.

ვისაც ჰსურს დაიკავთოს გაზეთი ან 1890 წლისათვის,

მიჰმართოს :

ტფილისში: ა) თითონ რედაქციას, ნიკოლოზის ქუჩაზედ, ვარანცოვის ძეგლის პირდაპირ, თ. გრუზინსკისეულს სახლებში, № 21; ბ) ქართველთა-შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების კანცელარიას, სასახლის ქუჩაზედ, თავად-აზნაურთა საადგილმამულო ბანკის ქარვასლის გაღვრიანში.

გაზეთის ფასი.

თორმეტი თვით	10 შ.	— ჯ.	ექვსი თვით	.. 6 შ.	— ჯ.
„ 11	9	50	„ 5	.. 5	25
„ 10	8	75	„ 4	.. 4	75
„ 9	8	—	„ 3	.. 3	50
„ 8	7	25	„ 2	.. 2	75
„ 7	6	50	„ 1	.. 1	50

ტფილისის გარეუბანში მცხოვრებთა უნდა დაიბარონ გაზეთი შემდეგის ადრესით:

Въ Тифлисъ. Въ редакцію газеты „ИВЕРІЯ“.

რედაქცია ამასთანავე აცხადებს, რომ იგი გაზეთის გაგზავნის გამო პასუხის მკებულ იქნება მარტო იმ სკლის-მომწერთა წინაშე, კინც გაზეთის დაკვეთისათვის შესასკედრს ფულს პირდაპირ რედაქციაში წარმოადგენს, ან გამოგზავნის.

საქართველოს ისტორიის მასალები

ბუღკოვის წიგნიდამ

(Материалы для новой истории Кавказа съ 1722 по 1803 г.)

(შემდეგი *)

შემდგომი ვოლინსკის ასტრასხანში გაგზავნილია, 1920 წელს, გატეზავნეს სპარსეთში კავშირის ბესკეკოვი და სვიმონ აბრამოვი. ბასკეკოვს მისცეს ბრძანება, რომ ის წასულიყო ასტრასხანიდან სპარსეთში სპეციალურად და გამოეკვლია, რომელი გზით უფრო მარჯვე იყო, რომ სპეციალურად ჯარი შესულიყო სპარსეთში. ეგრეთვე გამოეკვლია, რამდენათ ადვილი იყო ჯარისა და ცხენების შენახვა აქ გაკლეს დროს. ეგრეთვე უნდა გამოეკვლია ყოველი სხვა გარემოება, რომელიც შეესაბამება აქ რუსის მოძრაობასა და ჯარების შესვლას. უოკელივე ეს უნდა მოესდინა იმას დიდთ საიდუმლოთ. აბრამოვი, რომელიც იყო დანიშნული შაჰთან კონსულათ, გაგზავნიეს შაჰთან დიდი და მძიმე სჩუქრებით; ეგრეთვე გაატანეს რამდენიმე შირი, რომელიც უნდა ეფიციენტურად იმასთან, შეესწავლათ სპარსეთი და საკონსულო სელობა, რომ შემდგომ აბრამოვის, იმით შესძლებოდათ ამის თანამდებობის შესრულება.

2

ყანდაჭარის არეულობის მოთავე მიწვევისი მოვედა 1717 წელს. იმისი ადგილი დაიჭირა იმისმა შვილმა მირ-მაჰმადმა. ეს მარ მაჰმადი უფრო გამბედავა და უფრო შეგნებული კაცი იყო თავის მამაზე. ამან მაჰმადს ჯერ ისრე უჩვენა თავი, თითქმის სრულად მონა და მოარჩილიაო. ისა ჰკიცხავდა მამის ჰკეკას. მოვიდა თვითონ შაჰთან მოარჩილებით და ამითი ამან მოიგო შაჰის გული და შაჰი გასდა იმისი მწყალობელი, რომელმაც უბოძა იმას ყანდაჩარის ხანობა. შაჰის კარზედ ეფიციენტს დროს მირ-მაჰმადი დაუბა-

სლოვდა და დაუმეგობრდა ძალიან შაჰის პირველს კაცს ფეოხლი-
ხახს, დასვერს კარგათ ყოველივე ძალა და წყობილება შაჰის მო-
სვლეთ, შაჰის მმართველობისა და სპარსეთისა, და დ ბრუნდა ეან-
დაარს. რაკი კარგათ გაიგო უძღურებუ სპარსეთისა და სპარსეთის
მართველობისა, მირ-მაჰმადმა შეჰკრიბა ერთი თსუთმეტიოდუ ათა-
სი კაცი ჯარათ და შეესია სპარსეთსა 1720 წელსა. სპარსეთში
იმის ჯარს თან და თან ემატებოდა და მოკლე ხანში იმასა ჰყავ-
და სამოცი ათასი კაცი ჯარათ. სპარსეთი ვერ უწევდა წინააღმდე-
გობას და საითაც დაიძრა ამასა ჯარსი, ყველა ქვეყნები ემორჩი-
ლებოდნენ ამასა და ამ ქვეყნებს ის ხდიდა თავის საკმათ.

მირ-მაჰმადი უახლოვებოდა სპარსეთს. პეტრე ხემწიფეს
დიდათ სტეივოდა გული სპარსეთისთვის და საწყენათ მიანდა,
რომ ავღანელნი, რომელნიც იყვნენ შაჰას ქვეშევრდომნი, აუშელ-
ნენ თავის ხემღწიფეს. ამასთან, რუსეთისათვის საჭირო იყო, რომ
სპარსეთს არავინ შეჰესებოდა და იმის სასულწიფიფოს მძლავრი ვინ-
მე ხალხი არ დაახლოვებოდა, ამას გამო იმისი ინტერესები
ახლოვდნენ, რომ კასპიის ზღვის ნაპირები არ ჩავარდნოდა
არავის გარდა რუსეთისა. ამ მიზეზით პეტრე პირველმა გაგზავნა
ჯარები კასპიის ზღვაზედ და უბრძანა ამ ზღვის ყველა ნაპირე-
ბის დაჭერა.

ასტრანხის დუბენატორს გოლინსკის ჰქონდა ბრძენება, რომ
მოემხრო რუსეთისკენ ქართლის მეფე ვახტანგ მეექვსე (კანონ-
მუბელი). ვახტანგმა სიამოვნებით მისცა მხარი რუსეთსა, დაჰმარ-
და რუსებს ჯარებსა და 1722 წელს ხელმეორეთ მიღო ქრის-
ტიანობა, რომ ამითი უფრო დაემტკიცებინა რუსებისთვის თავისი
ერთგულება.

2 ივლისს 1722 წელს პეტრე პირველმა ვახტანგსა ჰაღაღ-
დებით ბორას თურქისტანიშვილი ვახტანგ მეფესთან საქართვე-
ლოში, დაჰპირებოდა, რომ მეც ჩემი ჯარებით მალე მოვალო-
თურქისტანიშვილს ჰქონდა ბრძენება, რომ დაეყოლაებინა ვახტანგ
მეფე, რომ ეს მალე დაჰსხმოდა ლეკებს თავის ქვეყანაში, რადგანაც
ლეკები უშლადნენ რუსეთის ჯარის მოძრაობას, და რაკი დაიწყებ-

და საჭიროებს, რომ მასშივე ეცნობებინა რუსებისთვის და მზათა ყოფილიყო, რომ შეეერთებოდა რუსის ჯარს. და სად უნდა შეეერთებულა იქნებინ და შეუერთდებინ რუსის ჯარი და ქართველის ჯარი, ამასვე ცნობას ის მიიღებდა თავის დროსვედ სულშიფიფისაგან.

ამასთან თურქისტანშივილს სასტიკა ბრძანება ჰქონდა, რომ შეეერთებინა ვახტანგ მეფისათვის, რომ აწამიდა და აწამიდა არ მიეცა ნებთავას ჯარებისათვის, რომ სწავსეთში შესვლის დროს იეკლოთ, დაუბნათ ან შევიწროებინათ სწავსეთის მცხოვრებლები, რომა თუ ვინცდაა, ვინმე იმისი ჯარისა ამას გაჰბედავდა, დაქადაგა სიკვდილით. ეს იმიტომ, სწავდა სულშიფიფე, რომ თუ სადნი იყავრა ან უსარჩლოდ დარჩა, ჩვენი ჯარები უსაგმლოთ დარჩებინ და წინ წასულა ადარ შეგებლებათ და მითმი ნებედამი გამოსული მცხოვრებნი თვითონაც ბრძოლას დაგვიწეებენ. რაც ჯარის შესახასათ საგმლის ან სურსათი სსჯირთ იქნება, შეაკრიბოს იმ გარებისგან, რომელნიც ამისათვის დაწესებულნი იქნებინ და არა ჯარითათ.

3

მეფე ვახტანგმა შექარა რომელი ათასი კაცი დაშქრათა, დაღვა მტკვარსვედ და ელოდა რუსებთან შეერთებას.

ამავე საჩუბში, ყარაბაღის სომხებში გაუგზავნეს ზეტრე შინკელს მოციქულები, რომ ის დასმარებოდა ამათ თავისი ჯარებით ურჩულათ დასამსობად და ქრისტიანეთა გასანთავისუფლებლათ სწავსელბეცგან. ამ გაგზავნილი გარების მოთავით ვინმე იწრაილი, კაცი დიდის ჭკუის და გონებისა. ამათ ზეტრე სულშიფიფემ მისცა დიდი იმედები და გამოისტუმრა. რაკი ეს ამბავი მოუვიდათ ყარაბაღის მეღიქებს, იმათ სთხოვეს ქართლის მეფეს ვახტანგს სარდალი ჯარების წინამძღოლად დამწყობათ. ამანაც მისცა იმათ თავის სარდალი, დავით ბეგი.*) ამ დავით-ბეგმა შექარაბა სამაგი ათასი სომხის ჯარი და დაღვა თვითონის არე-მარსვედ აღატს, რომელსაც ჰქვინა ყაფანი. ამ სომხის ჯარს ჯერ მარტო მამახიდამი შეუერთდა თორმეტი ათასი სომხი. რაკი გაიგეს ზე-

*) ვინ იყო ეს „დავით ბეგი“ არა სჩანს.

ტრე შირველის დარუბანდს მოსკლას, სომხებმა უფრო მხნეობა და მზადება დაიწყეს. ისინი შეუერთდნენ მეფე ვახტანგის ჭარბს, და იმედ-მოცულები ელადნენ ჰეტრე შირველის შეურას მტკვარ-თანა. მაგრამ ყველა ამ მზადებამ და იმედებმა ქართველებსაც და სომხებსაც. ამოდ ჩაურაკს: ჰეტრე შირველი, იმ არეულობის გამო, რომელიც მოხდა სენატში ამის წამოსვლის შემდგომ, და ეგვიპტე კიდეც სსკა და სსკა გარემოებების გამო დაბრუნდა დარუბან-დიდამ რუსეთს და გადასდო ომიანობა. ამავე დროს, რაკი ოსმალები ჰხედავდნენ, რომ რუსები ძალიან იწვევენ სპარსეთისაკენ და იტყვიან სპარსეთის ქვეყნებს და მთელს კასპიის ზღვის გაჭიმოს, შეჭვრიბეს ჭარბი და შევიდნენ ერევნისა და თავრიზის ალბებში.

ხელმწიფემ ჰეტრე შირველმა, მისცა დარბეზანი ივანე ტოლს-ტოის, თუ როგორ უნდა მოქცეულიყო და როგორი მიწერ-მოწერა ჰქონოდა ხელმწიფესთან, და გაგზავნა ის ქაღალდებით მეფე ვახტანგთან, რომელთანაც ის უნდა დარბენილიყო, მინამ სსკა ბრძანება არ მოუვიდოდა. ამ ქაღალდებით ტოლსტოისს ჰქონდა მინდობილი, რომ იმას დაეუბნებინა მეფე ვახტანგ, რომ იმას შეეგონებინა სპარსეთის მაჰისათვის, რომ იმან დაუთმოა რუსეთს კასპიის ზღვის არქონი და რომ ამის სამაგიეროთ რუსები დაუ-მორჩილებენ იმას იმ ქვეყნებსა, რომელნიც ამას ეწინააღმდეგებოდნენ. ამავე ქაღალდებში სწერდა ჰეტრე ტოლსტოისა, რომ თუ ბრძინი (ჰეტრე შირველი ვახტანგ მეფეს მეფე დ არ უწოდებდა, უწოდებდა ბრძინცად) ამას მოახერხებს, რომ ამითი ისიც ბევრს მოიკებს, რადგან ამის სამაგიეროთ ხელმწიფე ამს გაუწევს მფარველობას, განთავისუფლებს ურჯულთაგან და გასდის ყველა გაჭიმო ქრისტიანეთა ბატონათ. რადგანაც ხელმწიფემ რუსეთსამ იცოდა, რომ არსუემის ფაშის ბრით უთვლიდა ხონთაქანი რომ ვახტანგ მეფეს მიეღო ოსმალების მფარველობა, ამისგან, სწორდა ხელ-მწიფე ტოლსტოის, რომ იმას შეეგონებინა მეფე ვახტანგისათვის, რომ ოსმალების მფარველობა სამიში იყო იმისთვის, რადგან შესაძლებელია, რომ შემდეგმა ს.ანთქარმა ყველა სპარსეთის ქრის-

სტიანიები ჩამოართვას სპარსელებს; რომ თუ ეს ასრე მოხდება, ქრისტიანობის უფრო საშიშაა, რადგან, რაც უფრო მძლავრი ურჯულთხალისის ხელში იქნებიან, იმდენი უფრო შეუქნებასა და უბედურებაში ჩაევიკიან. ამასთან სწერდა, რომ დაერწმუნებინა ტოლსტოის ძეგუ ვასტანგ, რომ ჰეტრე ხელმწიფეს ისრეთი ხასიათი აქვს, რომ რაც საქმეს დაიწეებს, ვაჟივკებულს არ გაუშეებს და რასაც დაიბიძება, უთუთო შეასრულებს. რომ ის მერმის ისე დაიწეებს ომიანობას, არასოდეს არ გაუშეებს ხელიდან დატყერილს ქვეყნებს და მოეშელება ვასტანგს და შეუერთებს თავის ვარებს.

ამგვარივე წერილები გაგზავნა ჰეტრე პირველმა სომხების პარტიანს ისაიასთან ეზიმიანში.

ვასტანგმა დიდი სიამოვნებით ივისრა ეს შეუბავლობა რუსის ხელმწიფისა შატთან.

(შემდეგი აქნება)

~~~~~

*
*
*

(გერმანულით.— ქინეს)

ვერ მიმხედარეზარ, რას ასწავებს,
რომ აგრე ვარ მოწეენილი
და ზღაპარი ჭეკას მიკავებს
ძველ დროებში მოხდენილი:

ბნელია და ცივი გარე,
ძირს რეინი მიდის ნელა,
ჩამონათებს მუქით მთვარე,
და მწვერვალთ მთის გაელა.

ზის ლამაზი უცნაური
ქალიშვილი ადგილს მთოვანს,
უერთის ოქროს სამკაული
და ივარცხნის თავს ოქროვანს;

ოქროსი აქვს სავარცხელი,
ივარცხნის და მღერს განტებას:
საუცხოვო რამე ძალი
დაეტუობა მღერის ჭანკებს.

ხაწა ნაფი უურის ჭვალებს
მესღვეს მხეც ქმნილს გულსაბრალოს:
თვალს მოაზლებს კლდის ნაპრალებს,
თვალს შეავლებს სუ მწვერვალს.

მე მკონია, რომ, ტალღებმა
ჩანთქეს ბოლოს მესღვე ავი;
თავის მღერით გულწამლებმა
მოასდინა ეკ ამბავი.

ილ.

მოულოდნელი სახუქარი

კომედია ერთ მოქმედებად

(ფოანტულიდან *)

მომთხა სანახაპი

ჰექტორი და მარგაბა.

მარგაბა. (თეთრ ყელსახვევს აქლავს). აი თქვენი ყელსახვევი, ჰექტორ, კარგათ არის დაუთოვებული?

ჰექტორ. იგი ისევე უნაკლულოდ კარგი და სუფთაა, როგორც სული ჩემის საყვარელი მებზობლისა.

მარგაბა. მალე მებზობელი აღარ იქნება! გაუფთხილდით თქვენს საპირფერო შეღარებათა თქვენის მომავალის მებუღლისათვის...

ჰექტორ. (გულგრილად თავის ჭნეკით.) ჩემი ცოლისთვის!

მარგაბა. ეგ როგორა სთქვით? იმედი მაქვს, რომ ის თქვენს თვალში წარმოადგენს იდეალს ყოველის მშვენიერებისას, ყოველის კეთილისას, რომ თქვენ იმას შეჰხარით, აღმერთებთ და ამღვეთ თქვენს დახელს თქვენის საკუთარის ნებითი...

ჰექტორ. (დაჯდება მოწყენითა.) მე იმას ვაძლეოვ სახელს, რომელსაც სხვა არაფერი ღირსება არა აქვს, გარდა იშისა, რომ სასამართლოში მოიპოვეს ადგილს თავის მძინარე ფამოსაჩენად, ამიტომ რომ ჩემი მამიდა თავის ანტონიუმ დერძში არ მიხსენიებს, უკეთუ ცოლს არ შევიერთავ. და რაც შეეძება იშის ღირსებას და წარმტაც სიმშვენიერეს, იგინი ჩემს თვალში ძალიან მკრთალი

* ისიდე „ოქატრ.“ № 41, 42.

მეჩვენებთან მისი ხმიანი გვარის წინაშე „ელიანა დე შატოგრაზიან“, ვისთვისაც ყველა დიდი ოჯახის კარები ღიაა ყოველთვის. რ.საკვარციელია, ნიქს რამე მნიშვნელობა აქვს ვეკილის ხელობაში, მაგრამ სამ-წუხ.როდ ამ ქვეყანაში ვერაფერს ვერ მოახერხებ უიმისოდ, პროტექციას რომ ეძახიან.

მარგარიტა. ჰეკტორ! რომ იცოდეთ, როგორ სამწუხაროა ჩემთვის მაგის გაგონება! მე თქვენი ვეღარ გცნობთ. მე თქვენ უმაღლესის მტკიცე სულის პატრონი მეგონეთ....

ჰეკტორ. თქვენივე გულკეთილობა გიხვევთ ჩემს შესახებ თვალებს, ჩემო საყვარელო მეზობელო! ის თვისებანი, რომელიც თქვენა გნებავთ მე მომაწეროთ, სრულიად გეკუთვნიან თქვენ!... ოჰ! როგორ შორს ვიყავი ყოვილ გვარ ქვეყნიურ დროს გატარებისაგან, როდესაც თქვენი ხმა მესმოდა... მე ვისვენებდი ყველა იმ ჩვეულებრივ სისულელებებისაგან, რომელთაც სავ'ეა უსაქმთა ლაპარაკი, როდესაც მესმოდა თქვენი ბაასი, მით უფრო დამატყვევებელი ჩემთვის თქვენი ბაასი, რომ იგი ყოველთვის იყო უბრალო და წრუვლი! მე რე რა სიამოვნების წუთები გამოვიარე მე, როდესაც თქვენ ნება მომეცით, თქვენს თანჯარაზედ ვადმოვეყუდებულყავი და ისე გვებაასნა! ვრცელი ამწვანებული ბალები ჩვენს გარშემო, საითქენაც მიმართული გექონდა თვალი, თითქო ჩვენ უფრო გვეკუთვნოდა, ვიდრე იმათს ნამდვილ მფლობელთა.. მაშინ, როდესაც მთელი ჩვენი უბანი ტალხითა და სიბნელით იყო მოცული, გაზაფხული ჩვენ გვიღივებდა, თითქო იგი მართო ჩვენთვის იყო აყვავებული. ზამთარი?! ზამთრსაც თავისებური სიხარული მოჰქონდა ჩვენთვის. გახსოვთ, როგორ კარკად ვათბო-

მე უვაფრლები მომიტანეთ, და ჩადგანაც თავისიანები პარაქში არა გყვანდათ, ჩვენმა სახლმა იმათი მაგიერობა გაგაწიათ; რომ თქვენ მთელი ეს დღე ჩვენთან იყავით და დრო გავატარეთ გულ ახსნილ მეგობრულს ბაასში. ისიც მოვიგონე, რომ რამდენიმე დღის უკან მას შემდეგ უეცრივ სიკვდილმა მომტაცა დედა... მწუხარებით ზარდაცემულს მე მეგონა, რომ ჩემი სიცოცხლე დაღუპულია; მაგრამ მაშინ, როდესაც ჩემი თავი მარტო უყურადღებოდ მიგდებული მეგონა ქვეყანაზე, თქვენ მოხვედით ჩემთან, ძმურად ხელი მომეციით და თქვენის კეთილშობილურის ქცევით და მეგობრულის ყურადღებით ანუ გეშვით ჩემი საზარელი მწუხარება! გამოგოცხდებით, რომ თქვენი მეზობლობა ჩემთვის სასიხარულო ნუკეში გახდა. და აი უცბათ რომ წარმომიდგა თვალ წინ მარტობა, როდესაც თქვენი აქ აღარ იდგებით, გული აღმეცხო სიწმინდით და ტირილი დავიწყე... ვიტყვით, როგორც თავმოყვარემ და ჩემდა სამწუხაროდ ერთი თქვენი ხელთათმანი დავალაქავე?...

ჩუკოტა. (ხელს უჭყარს) ცრემლი არაფერს არ ალაქავენს, ჩემო ძვირფასო მარგარიტა! ეს ძვირფასი ცვარია, რომელიც ძვირფას ყვავილს ჩამოვარდება ხოლმე, რომელსაც გულწრფელობა ეწოდება, ამიტომ დიდი სიფრთხილედ გემარტებს, რომ იგი არ აღმოიჩეცხოს! მოუაროთ ამას, ამ პატარა ძვირფასს ცრემლს, დავიცვათ მისი კურთხეული კვალი და ამ ბედნიერ საათს, როდესაც ჩვენი გული ღნება მეგობრულს ნაზს მოგონებაში, გვესინჯოთ იგი ყურადღებით და ვნახეთ, რომ მასში, ამ ძვირფასს ცრემლში, იყო განუსაზღვრელი მეგობრობა, ქვემარტივი მინდობილება და ბოლოს იყო (ხმის გახკავით) სიყვარული...

მეხუთე სანახ ვი

ივინიკე და ჟან.

ჟან. (შემოდის ფრთხილად, რომელიც ძალიან გრძელად, ძალიან მოკლე შარვალი ატყია, სკლუზი უჭირავს ქალაქის ყუთი.) აი, მეც ძლიერს მოვრჩი... კარგათა ვარ მოერთული, პირდაბანილი, დავარცხნილი და სხვანი? ამხანავებმა რომ დამინახონ ამ საქარწილო ტანი-სამოსში, კულზედ სწორედ ცოცხს მომაბამდენ! (ჰექტორს) აი, ძმავ, გამომართვი ეს ყუთი; ეს მომცა ერთმა ქერა ქალმა, აქ რომ შემოვდიოდი და მითხრა: „თუ ღმერთი გწამს ფრთხილად, მე ვხედავ, რომ ამისთანა ნივთების მოხმარება არ იცითო!« ნეტა რა უნდა იყოს?

ჰექტორ. (ახდის ყუთს) ეს ყვაილები გვირგვინია ფლერ დე ორანჟე. რომელიც მე ეუბრძანე აქ მოვტანათ, რადგანაც ჩემის ხელით უნდა გადაეცემა ჩემს საცოლეს.

ჟან. ფლერ დე ორანჟე! აი კიდევ ერთი საზოგადო სენი! და უთუოთ ეს ყვაილი რათ უნდა იყოს და სხვა არა? ჩემის აზრით ბევრი ამაზედ ნაზი ყვაილებია!

ჰექტორ. (მარგარიტას გვირგვინს აჩვენებს) როგორ მოგწონთ გვირგვინი?

მარგარიტა (აღელვებული) წარჩინებულია!

ჰექტორ. განა? ეგრე კიდევ არა სჩანს, როგორც დამშვენდება!... ცოტაოდენ სამსახურს ვერ გამიწევთ?

მარგარიტა. რა სამსახურს?

ჰექტორ. ნება მიბოძეთ, ერთს წუთს დავადვათ მაგ მშვენიერ თაყვანს ეს გვირგვინი.

მარგარიტა. ჰექტორ! როგორი სისულელეა!

უ.ნ. მე კი დარწმუნებული ვარ, რომ თქვენ თავზედ უფრო დამშვენდება, ვიდრე დიდი წოდების ქალის შატალანის თავზედ!

მარგა იტა. (ჭკეტორს) არა, თუ ღმერთი გწამსთ, საჭირო არ არის! თქვენს საცოლეს ნება აქვს გაჯავრდეს მაგვარ ხუმრობისათვის, თუ კი შეიტყობა ამას!

უ.ნ. მერე გაჯავრება და ისევ გაჩუმდება, მორჩა და გათაფდა! (მსრუბეზედ სელს დადებს მარგარიტას და სკამზედ დასვაძს, გვირგვინს გამოართმევს ჭკეტორს) აბა მოიტა, მე დავხურო. დალაქები უწინ ხირურგება ყოფილან, მაშ მე, მედიცინის სტუდენტს, შემოძლიან ქალების მორთება. ეხლავე გაეიგებთ, მართალი სთქვა წელან იმ ქალმა თუ არა, რომ ამ ნივთების მოხმარება არ იცოდა. (დადგამს გვირგვინს, რომელიც და დაინახავს თავის თავს მატარა სარკეში, რომელიც ჭკეტორს უჭირავს იმის წინ, ცხვირსახოცს მიიფარებს სკამებზედ და ქვითქვითებს.)

ჭკეტორ. (ნაზათ) როგორ გიხდებათ ეს გვირგვინი, ჩემო ძვირფასო მარგარიტა! და როგორ სანაწურა იქებოდა, რომ არ დავტოვოთ თქვენს ნუკეიერს თავზედ!

მარგარიტა. (იწმენდს თვალებს) მე გიყვი ვარ!... ყურადღებას ნუ მომაქცევთ, მხოლოდ გვევდრებით, დაანებეთ თავი მაგვარ ხუმრობას, რომელიც, ჩემი სისულელის გამო, არ შემოძლიან გულ გრილად ავიტანო!...

ჭკეტორ. აქ ხუმრობა არ არის, ჩემო ძვირფასო მარგარიტა! საქმე სიურპრიზზედ არის, რომელიც თუმცა კარგა მოხერხებულად არ არის მოწყობილი, მაგრამ, მერწმუნეთ, საუკეთესო განძრახვით-კი არა!

მარგარიტა. მე არაფერი არ მესმის!

ქექტორ. (იღიმება) დღეს რა დღეა?

მარგარიტა. პირველი იანვარი, — თქვენ აკი იცით!

ქექტორ. შარშან ამ დღეს მე თქვენ რა გაჩუქეთ?

მარგარიტა. თეთრი ფარდების თაიგული, რომელიც, თუმცა სრულიად დაქცა, მაგრამ (ახვენებს) მაინც კამოდში მაქვს შენახული!

ჟან. მე კი, რადგანაც იმ დღეს სრულიად უფულოდ ვიყავი, ევრაყერი ვერ მოვართვი გარდა ერთის აპელსინისა, რომელიც სადილზედ მომიტანეს ტკბილის მაგიერად ახალ წელიწადს დღეს.

ქექტორ. (მოსდის მარგარიტას გვირგვინს და უჭირავს.) ნება მომცით, მოგართვათ დღეს ეს ყუავილები, რომელნიც არასოდეს არ დასქენებიათ, რომელთაც ჩვენ არ შევიწინებთ სადღაც კამოდში და სიყვარულით ხშირად ვუყურებთ, როგორც ნიშანს ჩვენის პატიოსანის რომანისას.... მარგარიტა! იყავით ჩემი ცოლი!....

მარგარიტა. (გაოცებული.) თქვენი ცოლი? (აღელვებული.) მერე რას იტყვის თქვენი მამიდა? მერე რა მიუვა ელიანა დე შატოვრანლანს?

ქექტორ. ჩემი მამიდა იყო უბედურთაგანი დედაკაცებთა შორის თავის ქმართან, რომელმაც მზითვის გულისთვის შეირთო იგი; იმან გამომიცხადა, რომ თავის ქონებას სრულიად გამომწირავს, უკეთუ სიყვარულით არ შევირთავ ცოლს!.. რაც შეეჩება ელიანა შატოვრანლანს, ის იყო შოგონილი ჩემი საცო-

ლე პატარა კომედისთვის, რომელიც შესთხზა ჟან-მა. იმას ძალიან უნდოდა, პატარა კომედა გვეთამაშა....

მარგარიტა. (ხელს დაუჭერს ქეკტოსს) ოჰ, ღმერთო ჩემო, რა ბედნიერო ვარ!.. თქვენა ხართ უპატიოსნესა კაცი. (ქვითქვიაებს.)

ქეკტორ. დამშვიდო, ჩემო საშობვევ, თუშეცა ეგ ცრემლები ნეტარებდასა.....

მარგარიტა. (ჟი-იერუსის საშობათ.) აბა რას მილოცავთ ახალ წელს?

ქეკტორ. ჩემს თაის, ჩემო საუნჯე! (ხელზედ ქეკტონის.)

მარგარიტა. თქვენა, ჟან?

ჟან. ჩემის სიღარიბით მე ყოველთვის უკანა ვარ ჩამოჩრჩინილი, მაგრამ რასაც მე თქვენ გითავაზებთ, იგი კი ძალიან ძვირია: მე გიძღვნით ჩემს სულს!... აქამდის, მარგარიტა, თქვენი გულითაღი მეგობარი ვიყავი, ეხლა ვარ ძმა და მეგვარე! აღერსის დრო არ არის, კარეტა გვიცდის კარზედ და ეკვლესიაში მღვდელი. აბა, წავიდეთ!

მარგარიტა. (დასიძვეს, გულზედ ხელებს დააწყობს) დიდ არს სახელი შენი, უფ-ლო და საკურველ არიან საქიენი შენნი (თვალებს ზეცისკენ აღაშურებს). (ქეკტორი და ჟანი დამად ჩაფიქრებულნი ნეტარებით დასტყვიან მარგარიტას ორსავე მხრით.)

სურათი და ფარდა.

ა. ცაგარელი.

რედ. გამომცემელია, ნუბარამე